

INFORMATOR **o egzaminie** **eksternistycznym** **z historii** z zakresu branżowej szkoły I stopnia

od sesji jesiennej 2022 r.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2020

Zespół redakcyjny:

Zofia Lisiecka (CKE)
Robert Śniegocki (OKE Poznań)
Elwira Górczak-Ulman (OKE Gdańsk)
dr Wioletta Kozak (CKE)

Recenzenci:

dr Jolanta Polkiewicz
dr Tomasz Duchnowski (UG)
Anita Woźnica
dr Tomasz Karpowicz (UW) – recenzja językowa

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie
ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie
os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 216 44 95
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi
ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu
ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1.	Opis egzaminu eksternistycznego z historii	5
	Wstęp	5
	Zadania na egzaminie	5
	Opis arkusza egzaminacyjnego	6
	Zasady oceniania	7
	Materiały i przybory pomocnicze	7
2.	Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań	8

- 4** *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia od sesji jesiennej w 2022 r.*

1.

Opis egzaminu eksternistycznego z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej

WSTĘP

Historia to jeden z dziewięciu przedmiotów obowiązkowych na egzaminie eksternistycznym z zakresu branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej.

Sprawdza on, w jakim stopniu zdający spełnia wymagania określone w [podstawie programowej kształcenia ogólnego z zakresu branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej](#).

Informator prezentuje przykładowy arkusz egzaminacyjny wraz z zasadami oceniania rozwiązań zadań. Stanowi przy tym jedynie ogólną, kierunkową pomoc w planowaniu procesu samokształcenia. Zadania w *Informatorze* nie ilustrują bowiem wszystkich wymagań z zakresu historii określonych w podstawie programowej, nie wyczerpują również wszystkich typów zadań, które mogą pojawić się w arkuszu egzaminacyjnym. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, może zapewnić właściwe przygotowanie zdającego do egzaminu eksternistycznego.

ZADANIA NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

Zadania zamknięte to takie, w których zdający wybiera odpowiedź spośród podanych. Mogą to być:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda-falsz
- zadania na dobieranie.

Zadania otwarte to takie, w których zdający samodzielnie formułuje krótką lub dłuższą odpowiedź. Wśród zadań otwartych w arkuszu znajdują się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu (od jednego do kilku zdań).

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzenie umiejętności krytycznej analizy informacji uzyskanych z różnych źródeł i próby wyciągania wniosków oraz przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych, a także – na umiejętność umieszczania procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie (tj. kojarzenia ich z właściwymi okresami, porządkowania w kolejności chronologicznej, natomiast w mniejszym stopniu – na umiejętność przypisywania im konkretnych dat rocznych lub dziennych).

Wszystkie zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania umiejętności opisanych w następujących wymaganiach ogólnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej.

- I. Chronologia historyczna.
- II. Analiza i interpretacja historyczna.
- III. Narracja historyczna.

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin eksternistyczny z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej trwa 120 minut¹.

Zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym będą odwoływać się do różnych treści, zostaną zróżnicowane pod względem sprawdzanych umiejętności, a także poziomu trudności i sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. Będą odwoływać się do różnych epok i różnorodnej tematyki, a także do zróżnicowanych materiałów źródłowych, np. tekstów pisanych z różnych epok, tekstów narracyjnych (np. opracowań popularnonaukowych, tekstów publicystycznych), źródeł encyklopedycznych (np. encyklopedii, almanachów), źródeł leksykograficznych (np. słowników, leksykonów), źródeł ikonicznych (np. schematów, w tym genealogicznych, fotografii, plakatów, rysunków), źródeł kartograficznych (np. map, szkiców sytuacyjnych), źródeł statystycznych (np. tabel, wykresów, diagramów), stron internetowych (np. zrzutów ekranu).

Liczbę zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne rodzaje zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zadań	Liczba zadań	Łączna liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
zamknięte	12–16	ok. 18	ok. 45%
otwarte	12–14	ok. 22	ok. 55%
RAZEM	24–30	40	100%

¹ Czas trwania egzaminu może zostać wydłużony w przypadku zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych. Szczegóły są określone w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu eksternistycznego dla danej sesji egzaminacyjnej.*

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką są oceniane – w zależności od maksymalnej liczby punktów, jaką można uzyskać za rozwiązanie danego zadania – zgodnie z poniższymi zasadami:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

ALBO

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

Za poprawne rozwiązanie zadania otwartego będzie można otrzymać maksymalnie 1, 2 lub 3 punkty. Za każde poprawne rozwiązanie, inne niż opisane w zasadach oceniania, można przyznać maksymalną liczbę punktów, o ile rozwiązanie jest merytorycznie poprawne, zgodne z poleceniem i warunkami zadania.

MATERIAŁY I PRZYBORY POMOCNICZE NA EGZAMINIE Z HISTORII

Na egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej zdający może posługiwać się lupą.

Szczegółowe informacje dotyczące materiałów i przyborów pomocniczych, z których mogą korzystać zdający na eksternistycznym z historii (w tym osoby, którym dostosowano warunki przeprowadzenia egzaminu), będą ogłaszane w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2. Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań

W Informatorze zamieszczono *Przykładowy arkusz egzaminacyjny* oraz *Zasady oceniania rozwiązań zadań*. Przy każdym zadaniu w arkuszu podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie (po numerze zadania). W *Zasadach oceniania rozwiązań zadań* dla każdego zadania podano:

- najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, które są sprawdzane w danym zadaniu
- zasady oceniania
- poprawne rozwiązanie każdego zadania zamkniętego oraz przykładowe rozwiązanie każdego zadania otwartego.

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

PESEL (wypełnia zdający) <table border="1" style="margin: 10px auto;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>													BHIP-100-22XX

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

DATA: [dzień miesiąc rok]

CZAS PRACY: **120 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony (zadania 1–26). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Zapoznaj się uważnie ze źródłami, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko na podstawie źródeł i tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z lupy.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Pamiętaj, że w razie stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób, który utrudnia pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Zadanie 1. (0–2)

Źródło 1. Osiągnięcia architektoniczne starożytnych cywilizacji

A.

alchetron.com

B.

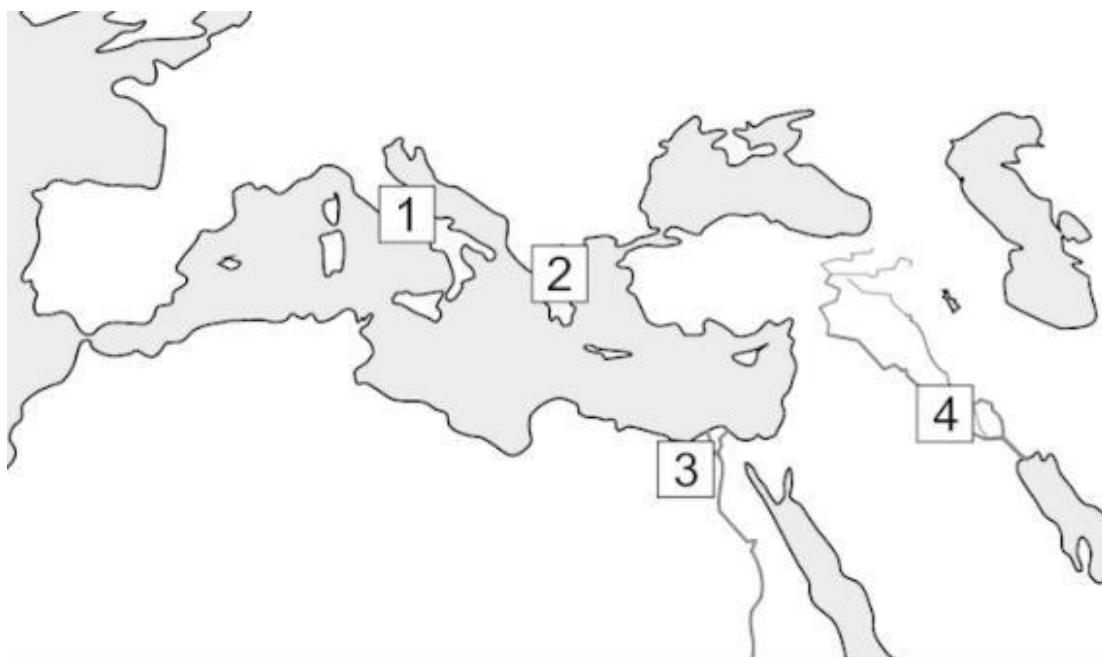
upload.wikimedia.org

C.

upload.wikimedia.org

Źródło 2. Fragment mapy

Uzupełnij tabelę – wpisz w odpowiednich kolumnach nazwy cywilizacji, których osiągnięcia przedstawiono na ilustracjach A–C, oraz numery, którymi zaznaczono te cywilizacje na mapie.

Ilustracja	Nazwa cywilizacji	Numer na mapie
A.		
B.		
C.		

Zadanie 2. (0–3)

Fragment opracowania historycznego

Narodziny tej religii są nierozdzielnie związane z powstaniem Koranu. Zgodnie z jego zasadami wyznawców obowiązują: wyznanie wiary, modlitwa, jałmużna, post nakazany w miesiącu ramadan, pielgrzymka do Mekki.

Na podstawie: *Zarys dziejów religii*, pod red. J. Kellera, Warszawa 1988, s. 762.

Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe dokończenie A–C.

W opracowaniu wymieniono podstawowe zasady 2.1. _____. Koran, o którym mowa w tekście, to 2.2. _____. Przedstawiona religia powstała w 2.3. _____.

2.1.

- A. judaizmu
- B. chrześcijaństwa
- C. islamu

2.2.

- A. święta księga
- B. spis wyznawców
- C. zbiór pieśni

2.3.

- A. II połowie VI w.
- B. I połowie VII w.
- C. II połowie VII w.

Zadanie 3. (0–1)

Fragment opracowania historycznego

Chrześcijański książę, król czy cesarz – to pomazaniec Boży, a posłuszeństwo względem niego jest dla poddanych obowiązkiem, potwierdzonym powagą religii, obwarowanym zapowiedzią wiekuistej nagrody lub kary. [...] Pamiętająca pradawne czasy wiara pogańska ani nawet słyszała o tym wszystkim. Istniała przecież już wtedy, kiedy plemię tylko na czas wojny obierało sobie naczelnika. Utwierdzała stary obyczaj i stawiała księcia poniekąd na równi z jego własnymi poddanymi. Taki stan rzeczy nie mógł odpowiadać nowym stosunkom w księstwie. [...] Książę Mieszko I zdecydowanie stanął ponad społeczeństwem jako panujący.

P. Jasionica, *Polska Piastów*, Warszawa 1997, s. 48–49.

Wyjaśnij, dlaczego zastąpienie wierzeń pogańskich religią chrześcijańską sprzyjało umocnieniu władzy księcia Mieszka I.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Źródło 1. Ilustracja

M. Łanuszka, *Włochaty pergamin i inne problemy*, poszukiwania.pl

Źródło 2. Tekst źródłowy

Cóż za szczęśliwe zajęcie, jak szczytny to trud, ręką głosić kazania ludowi, palcami języki otwierać i wśród ciszy zbawienie śmiertelnikom rozdawać, a grzeszne pokuszenia szatańskie zwalczać piórem i atramentem.

M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, *Wiek V–XV w źródłach*, Warszawa 1999, s. 118.

Rozstrzygnij, czy w tekście źródłowym zostało opisane takie samo zajęcie, jakie wykonują postacie przedstawione na ilustracji. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie –

Uzasadnienie –
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 5. (0–2)

Fragment unii polsko-litewskiej

My Jagiełło, z Bożej łaski Wielki Książę Litwy i Rusi pan i dziedzic przyrodzony, podajemy do wiadomości wszystkim [...]. [...] niechaj Wysokość wasza przyjmie do tak wielce zbawionego związku tegoż pana Jagiełłę, Wielkiego Księcia, na syna, a najjaśniejszą księżnę Jadwigę, córę waszą najdroższą, królową Polski, niechaj poślubi na prawą swą małżonkę. [...] Skoro zaś to, co przyrzeczono, dojdzie do przewidzianego końca, natenczas pan Jagiełło, Wielki Książę, z wszystkimi braćmi swymi jeszcze nie chrzczonymi, krewniakami, szlachcicami i ziemianami, z wyższymi i najniższymi w swoich krajach zamieszkałymi, wiarę świętego rzymskiego Kościoła przyjąć zamierza, pragnie i życzy sobie.

[...] Również tenże Wielki Książę Jagiełło przyrzeka i zobowiązuje się wszelkie ziemie zagrabione i straty Królestwa Polskiego, oderwane przez czyje bądź ręce i zajęte, odzyskać własnymi zachodami i kosztami. [...] Następnie wymieniany tu książę Jagiełło przyrzeka także kraje swoje Litwy i Rusi wieczyście wcielić do korony Królestwa Polskiego.

Wiek V–XV w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 195–196.

5.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Unię, o której mowa w tekście, zawarto w

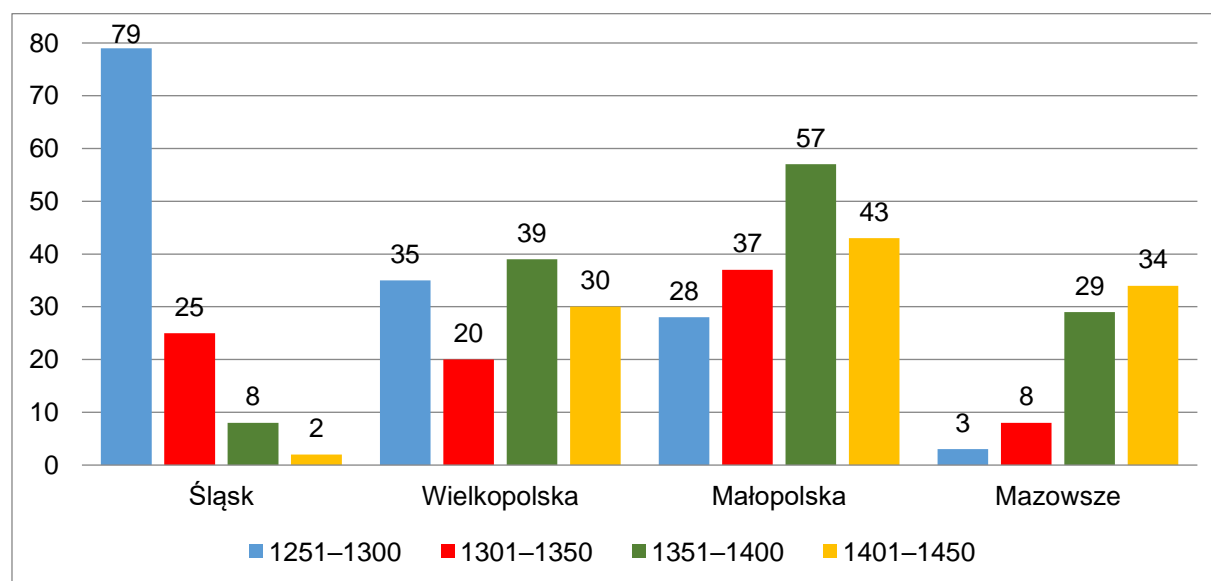
- A. 1374 roku.
- B. 1385 roku.
- C. 1505 roku.
- D. 1569 roku.

5.2. Wymień dwa zobowiązania księcia Jagiełły wynikające z zawartej umowy.

-
-

Zadanie 6. (0–1)

Wykres. Liczba lokacji miejskich na ziemiach polskich w latach 1251–1450

Na podstawie: Z. Górczak, *Najstarsze lokacje miejskie w Wielkopolsce (do 1314 r.)*, Poznań 2002, s.179.

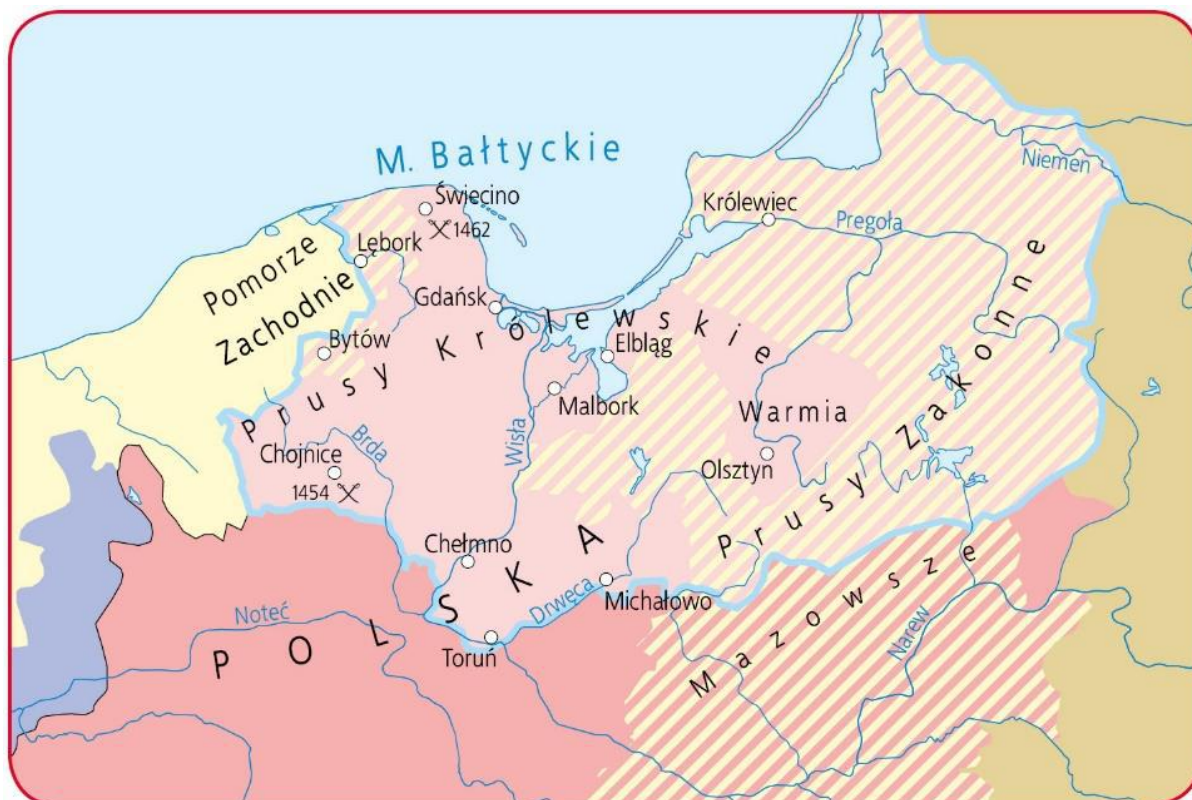
Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W II połowie XIV wieku najwięcej miast lokowano

- A. na Śląsku.
- B. w Wielkopolsce.
- C. w Małopolsce.
- D. na Mazowszu.

Zadanie 7. (0–1)

Źródło 1. Mapa. Wojna polsko-krzyżacka

LEGENDA	
	granice państwa zakonnego w 1454 r.
	Polska i jej lenna w 1454 r.
	nabytki Polski w 1466 r.
	lenna polskie uzyskane w 1466 r.
	ważniejsze bitwy

mapyonline.gwo.pl

Źródło 2. Fragment wywiadu Ewy Zientary z prof. Igorem Kąkolewskim

Sytuacja zaostrzyła się szczególnie [...] za rządów dwóch ostatnich wielkich mistrzów [...], którzy konsekwentnie odmawiali złożenia przysięgi wierności polskiemu monarsze. [...] W tej sytuacji [...] strona polska [...] sama zdecydowała się na wypowiedzenie wojny. Wojna polsko-krzyżacka [...] toczyła się ze zmiennym szczęściem [...].

[W tym samym czasie] umiarkowane kręgi polskiej dyplomacji zaczęły wysuwać propozycje złożenia przez wielkiego mistrza jego godności na ręce króla polskiego. Polski monarcha w zamian nadałby mu dotychczasowe władztwo w Prusach jako świeckie lenno. Ostatecznie [król] wraz z senatem oficjalnie zdecydował się na takie właśnie rozwiązanie. Po rokowaniach w marcu tego roku zarówno [mistrz zakonu], jak i przedstawiciele stanów pruskich wyrazili zgodę na ten krok.

Rezultatem [rokowań] był podpisany [...] w Krakowie traktat pokojowy, nie tylko kładący kres [...] wojnie [...], lecz także regulujący stosunki pomiędzy nowo powstałym świeckim księstwem w Prusach a Koroną Polską.

muzhp.pl

Rozstrzygnij, która wojna polsko-krzyżacka była chronologicznie pierwsza – opisana w tekście czy przedstawiona na mapie. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł i wiedzy historycznej.

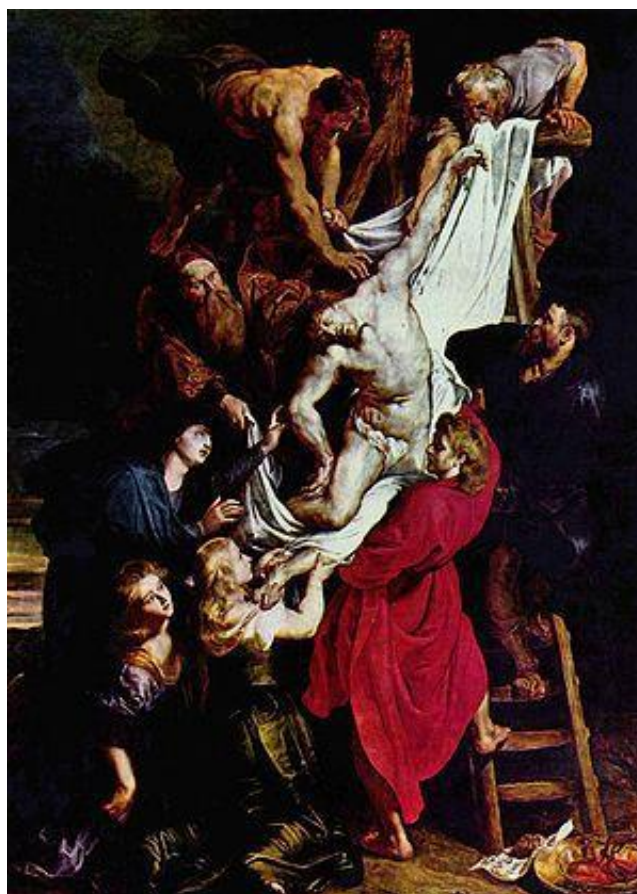
Rozstrzygnięcie –

Uzasadnienie –

.....
.....
.....
.....

Zadanie 8. (0–1)

Reprodukcja obrazu

upload.wikimedia.org

Uzasadnij, że przedstawiony obraz reprezentuje styl barokowy. W odpowiedzi odwołaj się do jednej widocznej cechy tego stylu.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 9. (0–1)

Fragment uchwały sejmu konwokacyjnego

My, Rady Koronne, duchowne i świeckie, i rycerstwo wszystko, i stany insze jednej a nierozdzielnej Rzeczypospolitej [...]

Oznajmujemy wszystkim wobec komu należy ad perpetuum rei memoriam [na wieczną tę rzecz pamięć], iż pod tym niebezpiecznym czasem, bez króla pana zwierzchniego mieszkając, staraliśmy się o to wszyscy pilnie na zjeździe warszawskim, jako byśmy przykładem przodków swych sami między sobą pokój, sprawiedliwość, porządek i obronę Rzeczypospolitej zatrzymać i zachować mogli. [...]

A iż w Rzeczypospolitej naszej jest dissidium [różność] niemałe in causa religionis christianae [w sprawie religii chrześcijańskiej], zabiegając temu, aby się z tej przyczyny między ludźmi saeditio [bunt] jaka szkodliwa nie wszczęła, którą po inszych królestwach jaśnie widzimy, obiecujemy to sobie spólnie pro nobis et successoribus nostris in perpetuum sub vinulo iuramenti, fide honore et conscientis nostris [za nas i potomków naszych na wieczne czasy pod obowiązkiem przysięgi, wiarą, uczciwością, honorem i sumieniem naszym], iż którzy jesteśmy dissidentes de religione [rozdzieleni w wierze] pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w kościele krwie nie przelewać [...].

Wiek XVI–XVIII w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 146.

Oceń prawdziwość poniższych zdań dotyczących tekstu źródłowego. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Sejm, który podjął cytowaną uchwałę, obradował podczas bezkrólewia w Rzeczypospolitej.	P	F
Postanowienia uchwały gwarantowały wieczny pokój między różniącymi się w wierze.	P	F
Cytowany dokument powstał w XV wieku.	P	F

Zadanie 10. (0–1)**Źródło 1. Mapa. Wojna Rzeczypospolitej z Turcją**

LEGENDA	
	granice Rzeczypospolitej
	lenna Korony
	lenna tureckie
	trasa wyprawy Żółkiewskiego przeciw Turcji
	ważniejsze bitwy

mapyonline.gwo.pl

Źródło 2. Fragment opracowania

Kamieniec padł, wojska Wielkiej Porty rozpoczęły marsz na Lwów, [...] bezprecedensowe upokorzenie wstrząsnęło społeczeństwem szlacheckim. Odmówiono sułtanowi płacenia trybutu, a sejm [...] uchwalił podatki niezbędne do wystawienia odpowiedniej armii. Na jej czele stanął Jan Sobieski, który niebawem [...] odniósł zwycięstwo pod Chocimiem; otworzyło mu ono drogę do tronu [...].

H. Samsonowicz, J. Tazbir, A. Wyczański, *Polska na przestrzeni wieków*, Warszawa 2006, s. 262.

Źródło 3. Fragment opracowania

Zachęcony zwycięstwem młody sułtan Osman II wyprawił się [...] na Polskę na czele ogromnej ponadstutysięcznej armii turecko-tatarskiej. W obliczu śmiertelnego zagrożenia Rzeczpospolita zdobyła się na duży wysiłek finansowy i wystawiła znaczną armię [...]. Armią [...] dowodził hetman wielki litewski Jan Karol Chodkiewicz. Pod Chocimiem nad Dniestrem doszło do długotrwałych (trwających ponad miesiąc) walk pozycyjnych.

L. Podhorodecki, *Historia nowożytna XVI–XVIII*, Warszawa 2000, s. 159.

Rozstrzygnij, w którym z zacytowanych źródeł – 2. czy 3. – opisano wojnę polsko-turecką przedstawioną na mapie. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu tekstów i wiedzy historycznej.

Rozstrzygnięcie –

Uzasadnienie –

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–3)

Fragmenty nowożytnej konstytucji

Artykuł I.

1. Całą ustanowioną niniejszym władzę ustawodawczą powierzy się Kongresowi [...], który będzie się składał z Senatu i Izby Reprezentantów. [...]

Artykuł II.

1. Władza wykonawcza powierzona zostanie Prezydentowi [...].

2. Prezydent będzie naczelnym wodzem armii i floty [...].

Za radą i zgodą Senatu [...] będzie on miał władzę zawierania traktatów, mianowania i wyznaczania za radą i zgodą Senatu ambasadorów innych ministrów publicznych i konsulów, sędziów Sądu Najwyższego i wszelkich innych urzędników [...].

Artykuł III.

1. Władza sądowa [...] zostanie powierzona Sądowi Najwyższemu oraz takim sądom niższym, które Kongres może z czasem utworzyć i ustanowić. [...]

Powszechna historia państwa i prawa. Wybór tekstów źródłowych, oprac. B. Lesiński, J. Walachowicz, Poznań 1975, s. 134–155.

Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe dokończenie A–C.

Zapisy pochodzą z konstytucji 11.1. _____. Twórcy tego dokumentu opierali się na ideałach głoszonych w okresie 11.2. _____. Zasada trójpodziału władzy, którą zastosowali twórcy cytowanej konstytucji, zakładała 11.3. _____.

11.1.

A. Francji

B. Stanów Zjednoczonych

C. Rzeczypospolitej
Obojga Narodów

11.2.

A. odrodzenia

B. reformacji

C. oświecenia

11.3.

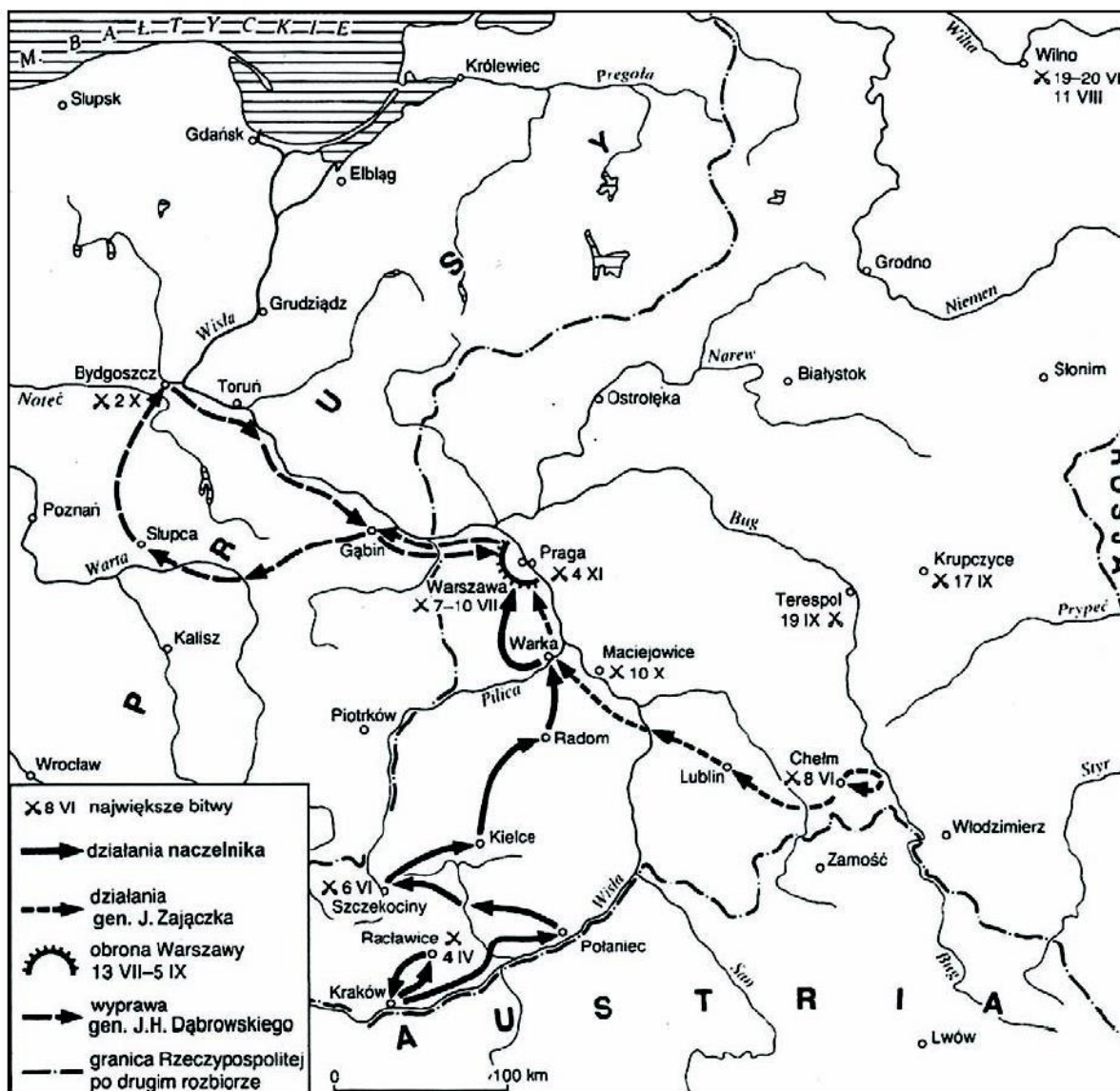
A. przewagę władzy ustawodawczej
nad wykonawczą

B. równorzędność poszczególnych
rodzajów władzy

C. uzależnienie władzy sądowniczej
od wykonawczej

Zadanie 12. (0–1)

Mapa

H. Samsonowicz, J. Tazbir, T. Łepkowski, T. Nałęcz, *Polska. Losy państwa i narodu do 1939 roku*, Warszawa 2001, s. 265.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Mapa przedstawia działania zbrojne prowadzone w czasie

- A. powstania kościuszkowskiego w 1794 r.
- B. wojny polsko-austriackiej w 1809 r.
- C. wojny polsko-rosyjskiej w 1831 r.
- D. powstania styczniowego w 1863 r.

Zadanie 13. (0–1)

Fragment odezwy z II połowy XVIII wieku

Do współobywateli.

Wierny ojczyźnie mojej do ostatniego momentu, walczyłem za jej wolność pod nieśmiertelnym Kościuszką. Upadła ona przed przemocą i nie pozostaje nam, jak pocieszające wspomnienie, żeśmy krew przelewali za ziemię przodków naszych, żeśmy widzieli nasze chorągwie zwycięskie pod Dubienką, Raclawicami, Warszawą i Wilnem.

Polacy, nadzieja powstaje! [...] Już oficerowie i żołnierze, towarzysze trudów naszych i męstwa są ze mną, już się bataliony formują. Przybywajcie, koledzy, rzucajcie broń, którą wam nosić przymuszono, bijmy się za sprawę wspólną wszystkich narodów, za wolność pod walecznym Bonaparte, zwycięzcą Włoch! [...]

W kwaterze głównej w Mediolanie.

Wielka historia Polski, t. 6, S. Grodziski, *Polska w czasach przełomu (1764–1815)*, Kraków 2004, s. 233.

Oceń prawdziwość poniższych zdań dotyczących tekstu źródłowego. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Odezwa została wydana w okresie poprzedzającym III rozbiór Polski.	P	F
Twórca odezwy wzywał Polaków do porzucenia służby w wojskach zaborców.	P	F
W czasie wydania odezwy dowódcą sił francuskich na froncie włoskim był Napoleon Bonaparte.	P	F

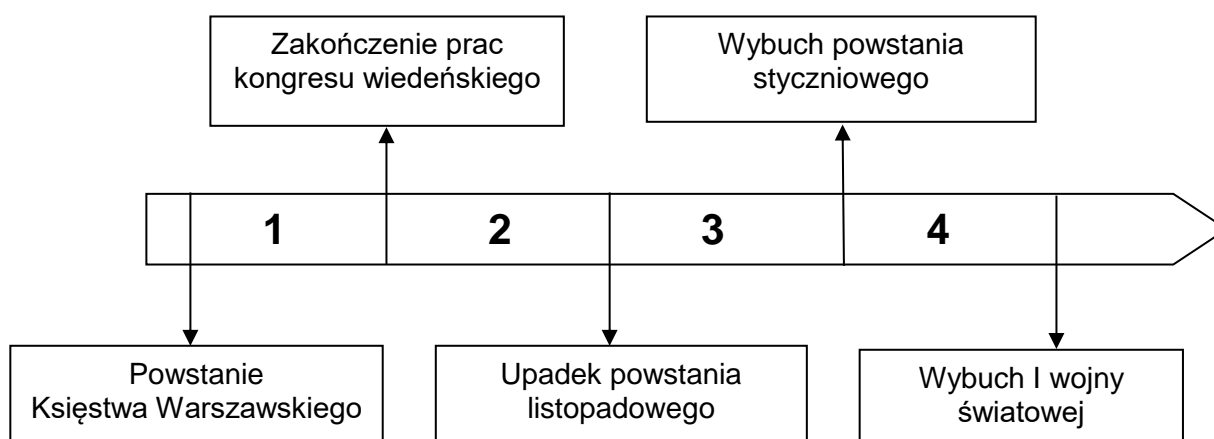
Zadanie 14. (0–2)

Źródło 1. Fragment uchwały sejmu Królestwa Polskiego

Najświętsze, najuroczystsze umowy tyle tylko są nienaruszonymi, ile wiernie dotrzymanymi ze stron obydwóch. Długie cierpienia Nasze znane Światu całemu, przysięga zaręczona [...], a pogwałcone tylekroć swobody, nawzajem i Naród Polski od wierności dziś Panującemu uwalniają. Wyrzeczone na koniec przez samego Cesarza Mikołaja słowa, że pierwszy ze strony naszej wystrzał stanie się na zawsze zatracenia Polski hasłem, odejmując nam wszelką sprostowania krzywd naszych nadzieję, nie zostawia jak rozpacz szlachetną.

Naród zatem Polski na Sejm zebrany oświadcza, iż jest niepodległym Ludem i że ma prawo temu Koronę Polską oddać, którego godnym jej uzna; po którym z pewnością będzie mógł spodziewać, iż mu zaprzysiężonej wiary i zaprzysiężonych swobód święcie i bez uszczerbku dochowa.

pl.wikisource.org

Źródło 2. Taśma chronologiczna**14.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Uchwała została wydana w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

14.2. Podaj pełną nazwę umowy, do której nawiązano w podkreślonym fragmencie tekstu.

.....

Zadanie 15. (0–1)**Fragmenty artykułu pt. [...] wolność w zniewolonym kraju****Polski samorząd i administracja**

Znamienna rzecz, że w samorządzie i administracji spolonizowano o wiele więcej, niż wynikałoby to z jakiegokolwiek litery prawa. W żadnym dokumencie nie było mowy, że namiestnik [...] powinien być Polakiem. A jednak od początku [...] namiestnikiem był nasz rodak. [...] Zdarzyło się, że namiestnikiem Moraw został Polak, ale nie zdarzyło się, żeby w czasach pokoju namiestnikiem [...] był Czech lub Niemiec. Utarło się też, że miejscowa administracja wcale nie musi komunikować się [...] w języku niemieckim i nawet dyrekcji policji zdarzało się wysyłać raporty [...] sporządzone po polsku. Na tle pozostałych zaborów było to coś zupełnie niezwykłego.

Polacy na szczytach monarchii

Nie dwóch, nie trzech i nie piętnastu, ale blisko czterdziestu Polaków zrobiło wielkie kariery polityczne [...] od ministra w górę. [...] Warto dodać, że polscy posłowie do parlamentu [...] tworzyli właściwie jeden solidarny klub. [...] Doszło do tego, że [...] w naszych rękach był urząd premiera, skarb, sprawy wewnętrzne, sprawy zagraniczne i ministerstwo ds. [nazwa terenu].

[...] świątynią nauki

Inny element rozwoju polskości [...] to szkolnictwo: elementarne, średnie, wyższe. Świetnie rozwinęły się uniwersytety: Jagielloński i Lwowski.

Uzasadnij, że cytowany fragment odnosi się do sytuacji w Galicji z początku XX wieku. W odpowiedzi odwołaj się do przytoczonego fragmentu artykułu.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–2)

Źródło 1. Fragment sprawozdania nadzwyczajnej komisji śledczej

[...] o czwartej godzinie nad ranem, kiedy większość żołnierzy spała w swoich okopach, posterunki ochronne zwróciły uwagę na szereg wybuchów [...]. Zaraz po wybuchu dał się słyszeć syk i nad okopami nieprzyjacielskimi zaczęły się ukazywać kłęby jasnego dymu, koloru żółto-zielonego.

Mdły, słodko-cierpki gaz tamował oddech w gardle, wywołując u ludzi duszenie się. W ustach zjawiał się cierpki metalowy smak, błony śluzowe dróg oddechowych uległy zapaleniu, wszystkie wewnętrzne organy, poczynając od dróg oddechowych, kończąc na organach trawienia, męcząco paliły.

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 3, Rzeszów 1998, s. 10–11.

Źródło 2. Fotografia

anno.onb.ac.at

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych. Uzasadnij odpowiedź.

Rodzaj broni, do której odnoszą się oba źródła, po raz pierwszy zastosowano na większą skalę

- A. w pierwszych latach I wojny światowej.
- B. w końcowej fazie I wojny światowej.
- C. w pierwszych latach II wojny światowej.
- D. w końcowej fazie II wojny światowej.

Uzasadnienie –

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–2)

Fragmenty traktatu wersalskiego

Artykuł 104.

Pomiędzy Rządem Polskim a Wolnym Miastem Gdańskim zawarta zostanie konwencja: w ułożeniu jej brzmienia zobowiązują się pośredniczyć Główne Mocarstwa sprzymierzone [...]. [...] konwencja ta:

1. włączy Wolne Miasto Gdańsk do obszaru objętego polską granicą celną i zapewni ustanowienie w porcie strefy wolnej;
2. zapewni Polsce bez żadnych zastrzeżeń swobodne używanie i korzystanie z dróg wodnych, doków, basenów, nabrzeży i innych budowli na terytorium Wolnego Miasta, koniecznych dla wwozu i wywozu z Polski;
3. zapewni Polsce nadzór i zarząd Wisły i całej sieci kolejowej w granicach Wolnego Miasta [...], jako też nadzór i zarząd komunikacji pocztowych, telegraficznych i telefonicznych między Polską i portem gdańskim;
5. zapewni, iż żadne różnice nie będą czynione w Wolnym Mieście Gdańsku na niekorzyść obywateli polskich i innych osób polskiego pochodzenia lub mówiących po polsku;
6. zapewni prowadzenie spraw zagranicznych Wolnego Miasta Gdańska oraz ochronę jego obywateli za granicą przez Rząd Polski.

prawo.sejm.gov.pl

17.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cytowany artykuł jest fragmentem traktatu, który został podpisany w roku

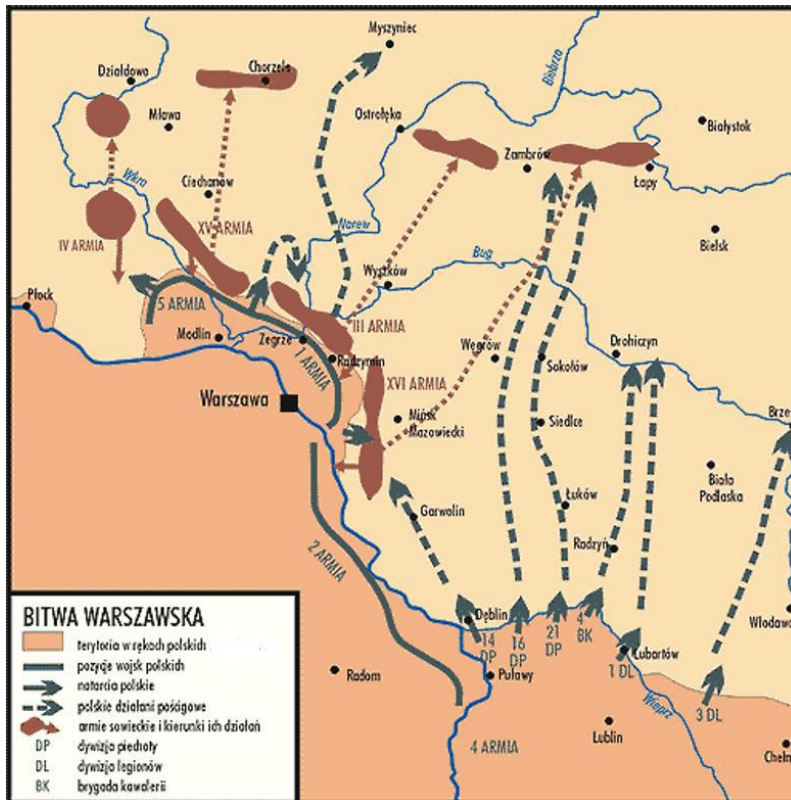
- A. 1914. B. 1917. C. 1919. D. 1923.

17.2. Wymień dwa postanowienia cytowanego traktatu, których realizacja mogła przyczynić się do rozwoju polskiej gospodarki.

-
-

Zadanie 18. (0–1)

Plan bitwy

encyklopedia.interia.pl

Uzupełnij zdania – wpisz brakujące informacje.

Przedstawiona na mapie bitwa rozegrała się w roku Naczelnym Wodzem wojsk polskich w czasie tej bitwy był

Zadanie 19. (0–1)

Informacja prasowa

Express Poranny
ROK V Nr. 131 WARSZAWA, ŚRODA 12 MAJA 1920 R. CENA 20 GR.

DODATEK NADZWYCZAJNY

Marszałek Piłsudski na czele oddziałów wojskowych wkroczył do Warszawy

Godz. 8.30. Walki na ulicach Warszawy przerwano. Wszystkie oddziały wojska znalazły się pod rozkazami Marszałka Piłsudskiego. KOMUNIKAT KORESPONDENCI WARSZAWSKIEJ „Korespondent wojenny” otrzymał sam swój numer komunikat. Od wczorajszego popołudnia nadciągają pociągi do Szkoły Wojskowej z oddziałami wojskowymi z Rzeszowa i z Lublina. Wśród nich znajdują się oddziały wojskowe z Rzeszowa i z Lublina.	W prezydium Rady Ministrów Godzina 2.50. P. minister Stanisław Grabski sprowadził do prezydium 1 oddział w niewiadomym kierunku. Marszałek Sejmu w siedzibie Rządu Godzina 2 min. 45. W tej chwili przybył do pałacu Rady ministrów p. marszałek Białecki, udając się do gabłetu p. prezera. Godzina 3-cia. W tej chwili składowała się posiedzenia Rady ministrów.	Powrót p. Prezydenta Rzeczypospolitej Godz. 3 po poł. Przez rzecznika Grójskiego przeszedł szybko asien, wioząc p. Prezydenta Rzeczypospolitej, wracającego do stolicy ze Szpeły, gdzie wyjechał dzień rano. „Dzieci Warszawy” na moście Poniatowskiego Godz. 2 m. 15 po południu. Wład na most Poniatowski.	P. PREZYDENT WOJCIECHOWSKI UDAŁ SIĘ DO MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO Godz. 4 min. 45. W tej chwili p. Prezydent Wojciechowski przejechał asien w Aleje 3 ma- Scena na moście Poniatowskiego O godz. 4 min. 40 przybył przed placówką, stojąc na mo- Patrole utrudniały w istocie i z karabinami maszynowymi oddziały oddział do dworca Głównego. Na trzecim moście od strony Warszawy

Podaj stosowaną w historiografii nazwę wydarzenia, do którego odnosi się dodatek nadzwyczajny „Expressu Porannego”. Odpowiedź uzasadnij.

Nazwa –

Uzasadnienie –

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (0–1)

Źródło 1. Hasło encyklopedyczne

Nożyce cen – określenie rozpiętości pomiędzy cenami różnych grup towarów, stosowane najczęściej dla oznaczenia niekorzystnych dla rolnictwa relacji pomiędzy cenami sprzedaży płodów rolnych i cenami zakupu artykułów przemysłowych [...].

Na podstawie: *Popularna encyklopedia powszechna*, t. XIII, Kraków 1996, s. 54.

Źródło 2. Tabela. Wskaźniki cen na artykuły i produkty nabywane i sprzedawane przez rolników polskich w latach wielkiego kryzysu ekonomicznego

Dla roku 1928 (czyli przed rozpoczęciem kryzysu) wskaźnik wynosi 100.

	1928	1930	1932	1934
Ceny artykułów przemysłowych nabywanych przez rolników	100	99	81	71
Ceny płacone rolnikom za ziemiopłody (np. zboża)	100	49	48	34

Na podstawie: H. Zieliński, *Historia Polski 1914–1939*, Wrocław 1985, s. 207.

Rozstrzygnij, czy dane zawarte w tabeli dowodzą, że w Polsce w okresie wielkiego kryzysu ekonomicznego miało miejsce zjawisko nożyc cen. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do definicji i danych w tabeli.

Rozstrzygnięcie –

Uzasadnienie –

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (0–2)

Rysunek Artura Szyka

www.planeteplus.pl

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych. Uzasadnij odpowiedź.

Plakat ilustruje wydarzenia, które rozegrały się w roku

- A. 1914.
- B. 1918.
- C. 1939.
- D. 1945.

Uzasadnienie –

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–1)**Wiersz Feliksa Konarskiego**

Tej nocy zgładzono wolność
W [...] lesie...
Zdradzieckim strzałem w czaszkę
Pokwitowano Wrzesień.
[...]
W podartym jenieckim płaszczu
Martwą do rowu zepchnięto
I zasypano ziemią
Krwia na wskroś przesiąkniętą.
[...]
Zgładzono sprawiedliwość,
Prawdę i wolność zgładzono
Zdradziecko w smoleńskim lesie
Pod obcej nocy osłoną.
[...]
I tylko pamięć została.
[...]

F. Konarski, [...], „Tydzień” 1998, nr 19, s. 1.

Uzasadnij, że wiersz upamiętnia zbrodnię katyńską. W odpowiedzi odwołaj się do powyższego utworu literackiego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

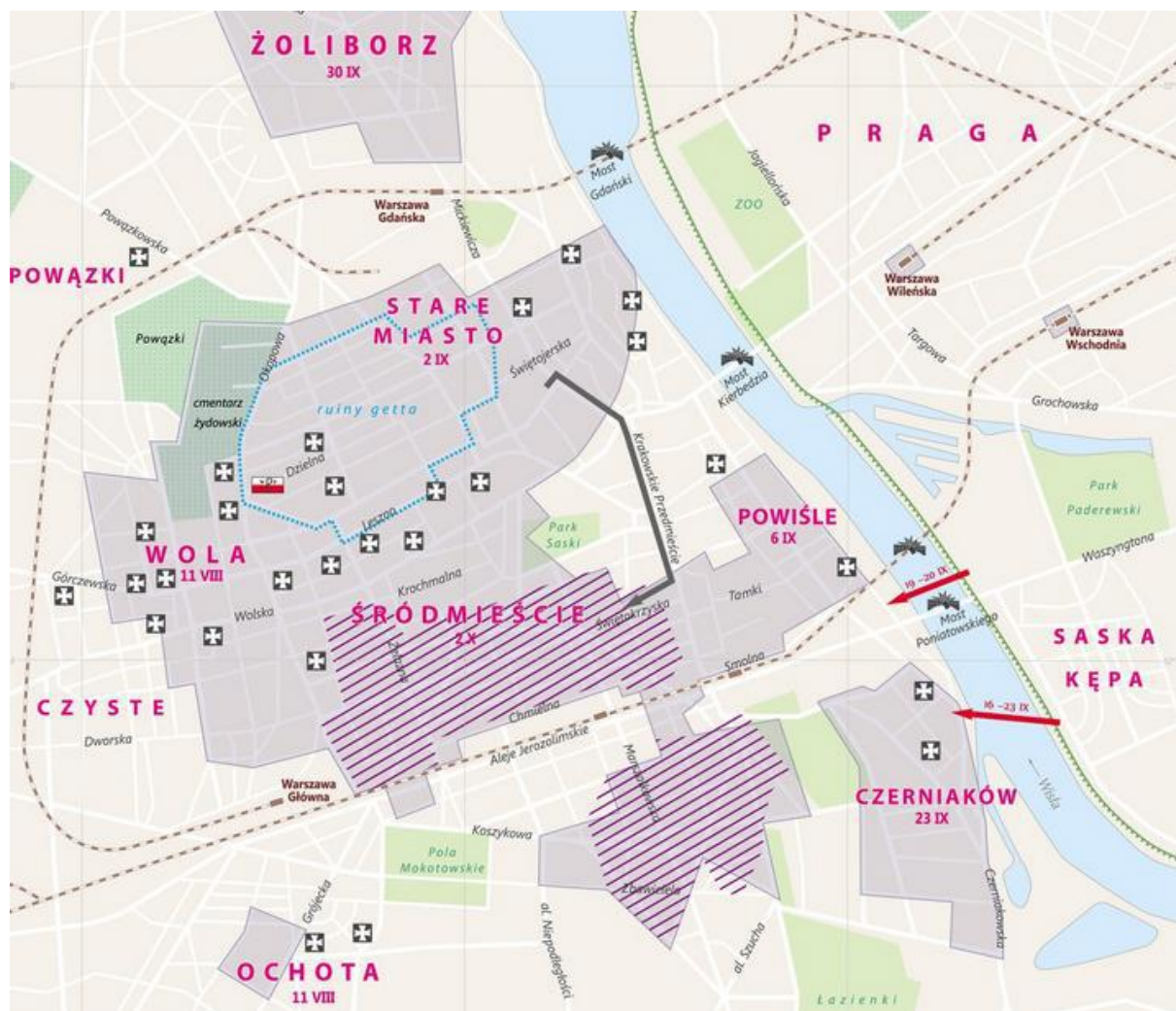
.....

.....

.....

Zadanie 23. (0–1)

Plan Warszawy w czasie powstania w 1944 r.

- Komenda Główna AK w dniu wybuchu powstania (1 VIII 1944 r.)
- obszar objęty powstaniem w dniu 4 VIII 1944 r.
- trasa przejścia powstańców kanałami ze Starego Miasta do Śródmieścia
- mosty wysadzone przez wojska niemieckie
- linia frontu wojsk radzieckich po zdobyciu Pragi (15 IX 1944 r.)
- próby udzielenia wsparcia powstańcom przez oddziały 1. Armii Wojska Polskiego
- miejsca masowych egzekucji ludności cywilnej, jeńców wojennych i rannych
- 2 IX** daty kapitulacji dzielnic
- obszar zajęty przez powstańców w dniu kapitulacji powstania (2 X 1944 r.)
- ruiny getta zburzonego w 1943 r.
- tereny zielone
- cmentarze

Wyjaśnij, dlaczego od 15 września walki w czasie powstania warszawskiego były skoncentrowane na lewej stronie Wisły.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 24. (0–1)

Logo międzynarodowych organizacji

.pl.wikipedia.org

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Logo Organizacji Narodów Zjednoczonych przedstawia ilustracja **A/B**. Jego symbolika informuje o **C/D** zasięgu działania organizacji.

- A. 1. C. globalnym
B. 2. D. regionalnym

Zadanie 25. (0–4)

Stan wojenny w Polsce

A.

B.

C.

D.

polskieradio.pl; ipn.gov.pl

Jakie następstwa stanu wojennego prezentuje każde z podanych źródeł A–D? Podaj cztery różne następstwa wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

Źródło A. –

.....

.....

.....

Źródło B. –

.....

.....

.....

Źródło C. –

.....

.....

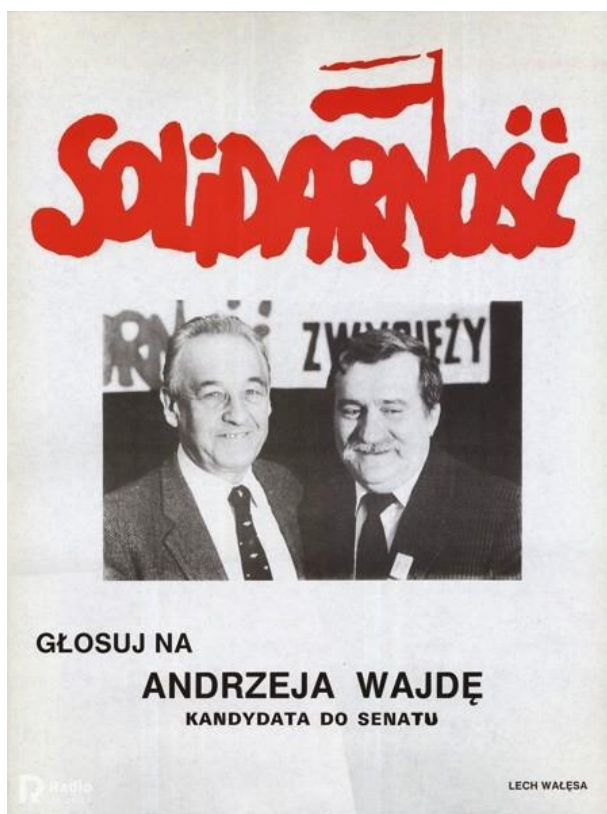
.....

Źródło D. –

.....

.....

.....

Zadanie 26. (0–2)**Plakat**

radiopoznan.fm

Uzasadnij za pomocą dwóch argumentów, że przedstawiony plakat ilustruje zmiany, do których doszło w Polsce w następstwie obrad Okrągłego Stołu.

-
-

- 32** *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia od sesji jesiennej w 2022 r.*

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł [...]. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni.	I. Antyczne dziedzictwo cywilizacji europejskiej. Zdający: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytne; 2) charakteryzuje trwałe osiągnięcia cywilizacji grecko-rzymskiej.

Zasady oceniania

2 pkt – prawidłowo wypełnione wszystkie wiersze tabeli.

1 pkt – dwa prawidłowo wypełnione wiersze tabeli albo podanie nazw trzech cywilizacji w poprawnej kolejności.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Ilustracja	Nazwa cywilizacji	Numer na mapie
A.	rzymska	1
B.	egipska	3
C.	grecka	2

Zadanie 2. (0–3)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	II. Średniowieczne kręgi kulturowe. Zdający: 1) charakteryzuje łaciński, bizantyjski i arabski krąg kulturowy.

2.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C

2.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

A

2.3.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

B

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii [...]. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	III. Polska Piastów. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i znaczenie jego chrystianizacji.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Pogańskie wierzenia ukształtowały się w czasach, w których członkowie plemienia uważali księcia za równego sobie. Tymczasem chrześcijański książę traktowany był w sposób wyjątkowy – był pomazańcem Bożym, któremu należało okazać posłuszeństwo.

Zadanie 4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii [...]. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	II. Średniowieczne kręgi kulturowe. Zdający: 3) wyjaśnia uniwersalny charakter kultury średniowiecza.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Na ilustracji zostali przedstawieni średniowieczni mnisi – skrybowie, którzy kopiowali księgi (tj. przepisywali je). W przytoczonym tekście zostało opisane ręczne tworzenie tekstów religijnych, o czym świadczy fragment „szczęśliwe zajęcie [...] ręką głosić kazania ludowi”.

Zadanie 5. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego [...].	IV. Królestwo Polskie w czasach unii personalnych u schyłku średniowiecza. Zdający: 1) wyjaśnia istotę unii personalnej i wskazuje przykłady takich unii w dziejach Polski średniowiecznej; 2) przedstawia okoliczności zawarcia unii polsko-litewskiej w XIV wieku i ocenia jej znaczenie.

5.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

B

5.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Jagiełło wraz z poddanymi przyjmie chrzest w wierze rzymsko-katolickiej.
- Jagiełło odzyska utracone ziemie Królestwa Polskiego (poniesie koszty tych wypraw).
- Jagiełło przyłączy Litwę i Ruś do Królestwa Polskiego.

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	IV. Królestwo Polskie w czasach unii personalnych u schyłku średniowiecza. Zdający: 4) ocenia wpływ przywilejów zdobytych przez szlachtę do końca XV wieku na życie społeczne, polityczne i gospodarcze w Królestwie Polskim.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

C

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	IV. Królestwo Polskie w czasach unii personalnych u schyłku średniowiecza. Zdający: 3) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie w XV wieku.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie: pierwsza była wojna przedstawiona na mapie.

Przykładowe uzasadnienia:

- Na mapie została przedstawiona wojna trzynastoletnia, zakończona za panowania Kazimierza Jagiellończyka podpisaniem pokoju w Toruniu w 1466 roku. Natomiast

w tekście został opisany konflikt za panowania Zygmunta Starego, syna Kazimierza Jagiellończyka.

- Wspomniany w tekście traktat pokojowy w Krakowie został podpisany w 1525 roku. Na mocy jego postanowień Prusy Zakonne zostały przekształcone w świeckie Księstwo Pruskie, które miało zostać lennem Polski. Tymczasem na mapie przedstawiono wojnę trzynastoletnią, na skutek której lennem Polski zostały Prusy Zakonne.

Zadanie 8. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii [...]. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	V. Wyzwania czasów nowożytnych. Zdający: 3) charakteryzuje kulturę renesansu oraz baroku, odwołując się do wybranych przykładów.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe uzasadnienia

- W obrazie zastosowano zasadę światłocienia, charakterystyczną dla malarstwa barokowego. Malarz wyeksponował światłem kluczowe elementy obrazu.
- Osoby widoczne na obrazie zostały przedstawione w sposób dynamiczny, wyeksponowano ich emocje, co jest charakterystyczne dla sztuki barokowej.

Zadanie 9. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.	VI. Rzeczpospolita Obojga Narodów. Zdający: 4) wyjaśnia specyfikę tolerancji religijnej w Rzeczypospolitej do początku XVII wieku.

Zasady oceniania

1 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

P P F

Zadanie 10. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	VII. Rzeczpospolita a państwa sąsiednie w XVII i na początku XVIII wieku Zdający: 1) przedstawia główne przyczyny i następstwa wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII wieku.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie: Źródło 3.

Przykładowe uzasadnienie:

- Oba teksty odnoszą się do bitwy pod Chocimiem – źródło 2. do bitwy stoczonej w II połowie XVII wieku (w 1673 r.), gdy wojskami polskimi dowodził Jan Sobieski, natomiast źródło 3. do bitwy stoczonej w I połowie XVII wieku (w 1621 r.), gdy dowódcą był Jan Karol Chodkiewicz. Jest ona oznaczona na mapie.
- Na mapie przedstawiono działania zbrojne toczące się na terenach Mołdawii: bitwę pod Cecorą i pod Chocimiem, gdzie dowodził Jan Karol Chodkiewicz, wspomniany w źródle 3. Tymczasem w źródle 2. przedstawiono działania wojenne, które toczyły się nie tylko na terenie Mołdawii, lecz także w Rzeczypospolitej (wojska Wielkiej Porty rozpoczęły marsz na Lwów).

Zadanie 11. (0–3)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 3. Wskazywanie przejawów zmian i kontynuacji w różnych wymiarach dziejów. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	VIII. Upadek Rzeczypospolitej na tle oświeceniowych przełomów. Zdający: 1) identyfikuje główne idee oświecenia i charakteryzuje zmiany cywilizacyjne w Europie Zachodniej w XVIII wieku; 2) wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na powstanie Stanów Zjednoczonych oraz wybuch rewolucji francuskiej.

11.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

B

11.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

C

11.3.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

B

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni.	VIII. Upadek Rzeczypospolitej na tle oświeceniowych przełomów. Zdający: 4) charakteryzuje przyczyny i opisuje zasięg terytorialny kolejnych rozbiorów Rzeczypospolitej.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

A

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.	IX. Sprawa polska w I połowie XIX wieku. Zdający: 1) charakteryzuje genezę i losy Legionów Polskich; 2) przedstawia politykę Napoleona wobec sprawy polskiej, z uwzględnieniem dziejów Księstwa Warszawskiego.

Zasady oceniania

1 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

F P P

Zadanie 14. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.	IX. Sprawa polska w I połowie XIX wieku. Zdający: 3) charakteryzuje postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie ziem polskich; 4) wyjaśnia genezę i charakteryzuje następstwa powstania listopadowego.

14.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

B

14.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

Konstytucja Królestwa Polskiego

Zadanie 15. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	X. Ziemie polskie w czasach rozwoju cywilizacji przemysłowej. Zdający: 3) charakteryzuje specyfikę tzw. autonomii galicyjskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe uzasadnienie

- W tekście scharakteryzowano sytuację w Galicji, czyli zaborze austriackim. Świadczą o tym m.in. odwołania do uniwersytetów w Krakowie i Lwowie, funkcjonujących w głównych miastach Galicji.
- Opisane swobody, dotyczące spolszczenia administracji i szkolnictwa, zostały wprowadzone w latach 60. XIX w. w wyniku wprowadzonej autonomii galicyjskiej. Był to jedyny zabór, w którym Polacy mogli samodzielnie rozstrzygać/decydować o swoich sprawach wewnętrznych.

Zadanie 16. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielny wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XI. I wojna światowa. Zdający: 1) wyjaśnia przyczyny wybuchu wojny i opisuje charakter działań wojennych na różnych frontach.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

A. w pierwszych latach I wojny światowej.

Przykładowe uzasadnienie:

Informacje w obu źródłach (opis działania gazu i żołnierze w maskach przeciwgazowych) świadczą, że opisana broń to gazy bojowe. Niemcy użyli ich na większą skalę podczas I wojny światowej, w walkach na froncie zachodnim w 1914 r., a następnie na froncie wschodnim na początku 1915 r.

[Niemcy po raz pierwszy użyli chloru w ataku pod Ypres w kwietniu 1915 r.]

Zadanie 17. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych.	XII. Ustanowienie i zagrożenia ładu wersalskiego w Europie. Zdający: 1) przedstawia zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej; 2) charakteryzuje postanowienia traktatu wersalskiego, z uwzględnieniem Ligi Narodów.

17.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

C

17.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Terytorium Wolnego Miasta włączono do polskiego obszaru celnego.
- Polska miała prawo do bezpośredniego eksportu i importu towarów przez port morski w Gdańsku.
- Polska mogła swobodnie korzystać z dróg wodnych, doków, basenów, nadbrzeży na terenie Wolnego Miasta.
- Polacy mogli nadzorować i zarządzać szlakiem wiślanym i siecią kolejową w obrębie Wolnego Miasta Gdańska oraz mieli swobodny kontakt pocztowy, telefoniczny, telegraficzny z portem gdańskim.

Zadanie 18. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni.	XIII. Problemy i osiągnięcia II Rzeczypospolitej. Zdający: 1) charakteryzuje proces kształtowania się granic niepodległej Polski (z uwzględnieniem powstania wielkopolskiego, powstań śląskich, wojny polsko-bolszewickiej i plebiscytów).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

1920

Józef Piłsudski

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. 3. Wskazywanie przejawów zmian i kontynuacji w różnych wymiarach dziejów. 4. Określanie tempa zmian w wybranych zjawiskach i procesach historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XIII. Problemy i osiągnięcia II Rzeczypospolitej. Zdający: 2) porównuje ustrój II Rzeczypospolitej przed i po zamachu majowym.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

Nazwa: przewrót majowy / majowy zamach stanu

Przykładowe uzasadnienie:

- Data 12 maja 1926 r. wydania dodatku nadzwyczajnego oraz tytuł wskazują na wojskowy zamach stanu przeprowadzony przez marszałka Józefa Piłsudskiego.
- Przed rozpoczęciem działań zbrojnych 12 maja na moście Poniatowskiego marszałek spotkał się z prezydentem Stanisławem Wojciechowskim, co zostało również opisane w prezentowanym wydaniu gazety.

Zadanie 20. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących	XIII. Problemy i osiągnięcia II Rzeczypospolitej. Zdający: 4) ocenia znaczenie głównych osiągnięć gospodarczych niepodległej Polski, uwzględniając zniszczenia wojenne i kryzys ekonomiczny.

z różnych źródeł w samodzielnej wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie: Tak, miało miejsce zjawisko *nożyc cen*.

Przykładowe uzasadnienie:

Zgodnie z definicją *nożyce cen* występują, gdy tempo spadku cen produktów sprzedawanych jest większe od tempa spadku cen środków produkcji. Z podanych w tabeli wskaźników wynika, że ceny sprzedaży płodów rolnych po 1928 r. były znacznie niższe [dwukrotnie niższe] od cen zakupu artykułów przemysłowych.

Zadanie 21. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielnej wypowiedź.	XIV. Geneza i charakter II wojny światowej. Zdający: 1) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 3) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

C. 1939.

Przykładowe uzasadnienie:

Autor rysunku nawiązał do wydarzeń z września 1939 r., gdy Polska została zaatakowana z dwóch stron – 1 września 1939 r. przez Niemcy i 17 września 1939 r. przez ZSRS. Polskę symbolizuje żołnierz z orzełkiem na czapce, który jest atakowany nożem z przodu przez żołnierza niemieckiego (na mundurze swastyka), przedstawionego jako Adolf Hitler, z tyłu cios nożem zadaje żołnierz sowiecki (na mundurze gwiazda), przedstawiony jako Józef Stalin.

Zadanie 22. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielny wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XV. Obywatele i władze Rzeczypospolitej Polskiej w czasie II wojny światowej. Zdający: 2) porównuje politykę okupantów wobec obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i wymienia przykłady największych zbrodni niemieckich i sowieckich.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź:

Z wiersza wynika, że ofiarami zbrodni byli jeńcy wojenni, uczestnicy kampanii wrześniowej. Tragiczne wydarzenia rozegrały się w lesie smoleńskim. Polscy żołnierze i oficerowie zginęli od strzału w tył głowy.

Zadanie 23. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielny wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XV. Obywatele i władze Rzeczypospolitej Polskiej w czasie II wojny światowej. Zdający: 5) charakteryzuje genezę i następstwa powstania warszawskiego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Początkowo walki objęły całą Warszawę. Jednak w trakcie powstania wojska sowieckie zdobyły Pragę i zatrzymały się przed Wisłą (15 września 1944 r.), tak jak została zaznaczona linia frontu na mapie.

Zadanie 24. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	XVI. Europa i świat w dobie zimnowojennych podziałów. Zdający: 5) przedstawia cele i rolę Organizacji Narodów Zjednoczonych w powojennym świecie. XVIII. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie. Zdający: 3) wyjaśnia znaczenie przystąpienia Polski do NATO i do Unii Europejskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Prawidłowa odpowiedź

AC

Zadanie 25. (0–4)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. 6. Zachowanie krytycznej postawy wobec różnych interpretacji historii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielny wypowiedź.	XVII. Polska pod dominacją ZSRS. Zdający: 7) opisuje następstwa wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	

Zasady oceniania

- 4 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna – dotycząca czterech ilustracji.
- 3 pkt – odpowiedź częściowo poprawna – dotycząca trzech ilustracji.
- 2 pkt – odpowiedź częściowo poprawna – dotycząca dwóch ilustracji.
- 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna – dotycząca jednej ilustracji.
- 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Ilustracja A. – Ograniczone zostały podstawowe prawa i wolności obywatelskie, m.in. wprowadzono godzinę milicyjną, zawieszono działalność organizacji społecznych i związków zawodowych (zdelegalizowano NSZZ „Solidarność”), zakazano organizowania manifestacji i demonstracji, dokonywano przeszukań osób i mieszkań, zakazano zmian miejsca pobytu.
- Ilustracja B. – Wyprowadzono wojsko na ulice, pojawiły się czołgi i inne pojazdy wojskowe; wszędzie były patrole złożone z żołnierzy.
- Ilustracja C. – Wprowadzono cenzurę korespondencji, kontrolowano też połączenia telefoniczne.
- Ilustracja D. – Szykanami i represjami objęto członków opozycji politycznej, internowano kilka tysięcy członków NSZZ „Solidarność”.

Zadanie 26. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. 6. Zachowanie krytycznej postawy wobec różnych interpretacji historii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielny wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XVII. Polska pod dominacją ZSRS. Zdający: 6) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” i rozpoznaje jego przywódców. XVIII. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany w Polsce w 1989 r. i ocenia ich wpływ na przemiany w Europie Środkowo-Wschodniej.

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.
- 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W wyniku obrad Okrągłego Stołu doszło do ponownej legalizacji NSZZ „Solidarność” / doszło do powtórnej rejestracji „Solidarności”.
- Podczas obrad Okrągłego Stołu podjęto decyzję o utworzeniu Senatu PRL. Wybory do tej izby parlamentu miały być całkowicie wolne.